

EL – HÂFİD

El-Hâfid, dilediğini aşağıya indiren, alçaltan, istediği kulunu yukarıdan aşağıya atan, şan, şeref ve değer sahibi iken (sebeplere binaen) rezil ve rüsva durumuna düşürendir.

Cenab-ı Hakk'ın bu muamelesi, çok defa kendisini tanımayan, emirlerini dinlemeyen, hayrı bırakıp şerre yapışan asiler, başkalarını beğenmeyen mütekebbirler ve hak hukuk tanımayan zorba, zalim kimseler hakkında tecelli eder.

"O zalimler, ölümün (boğucu) dalgaları içinde, melekler de pençelerini uzatmış, onlara: 'Haydi canlarınızı kurtarın! Allah'a karşı gerçek olmayanı söylemenizden ve O'nun ayetlerine karşı kibirlilik taslamış olmanızdan ötürü, bugün alçaklık azabı ile cezalandırılacaksınız!' derken onların halini bir görsen!"¹

Bu durumda olan insan eğer isyandan itaate, kibirden tevazua, zulmetten nura iltica ederse Yüce Allah düştüğü yerden çıkarır. Değilse, maazallah battıkça batar, derken: "Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir."² ayetinde işaret buyrulan cehennemin gayyalarında kendini bulur. Allah: "Muhakkak ki, biz insanı en güzel biçimde yarattık. Sonra onu aşağıların aşağısına indirdik."³ buyuruyor.

Allah insana değer veriyor. Halifelik unvanı ile vasıflandırıyor, kendine muhatap kabul ediyor ve insana öyle istidadlar bahşediyor ki alâ-yı illiyyine, en yüce âlemlere, en yüce makamlara tevcih ediyor. Meleklerden üstün ve aziz tutuyor. Bütün âlemleri ve içindekileri emrinize verdim diyor. İnsan kendisine verilen değer ölçülerini süfliyyatta, değersiz yerlerde kullanır, ömrünü çarçur ederse, nefsinin esaretinden kurtulamazsa, alçalmayı manen aşağılanmayı, esfel-i safiline yuvarlanmayı hak etmiş ve bu duruma düşmeye kendisi sebebiyet vermiştir.

Bu durumlar maddî de olur manevî de. Tarih buna şahittir. Evet, ne azizler zelil olmuş, nice hükümdarlar yerle yeksan olmuş ve nice makamları işgal edenler kötü karakterleri, kibirleri, sahtekârlıkları gibi çeşitli kötülükleri sebebiyle rezil rüsva olmuşlardır. Bu dünyadaki rezalete göre ukbadaki durumlarının daha da feci olacağını yine Kur'an-ı Kerîm haber veriyor:

"(Nefsinin) heva ve hevesini kendisine tanı edinen kimseyi gördün mü? Sen (Resulüm) ona koruyucu olabilir misin? Yoksa sen, onların çoğunun gerçekten (söz) dinleyeceğini yahut düşüneceğini mi sanıyorsun? Hayır, onlar behaim (hayvanlar) gibidir, hatta onlar yolca daha sapıktırlar."⁴ diyerek hakkı kabul edip, hakkı yaşamayan nefsinin adeta ilâh edinenin durumunu, seviyesini hayvanlara teşbih ederek haber veriyor.

Bu mevzu ile ilgili pek çok ayet-i kerime mevcuttur. Evet, alçaltan Allah'tır, hayrı yaratan Allah olduğu gibi şerri de yaratan Allah'tır. Fakat alçalıp sefil duruma düşmeye sebebiyet veren insanın kendisidir. Hayır bellidir, şer de bellidir. Bildirilmiştir. Hayrı bırakıp şerre tutunan ve hakkı bırakıp batıla dalan kişi bu durumda ısrar ettiği nisbette alçalacak ve bu alçalmayı kendisi tercih etmiş, sebebiyet vermiş olacaktır.

Bu bedbahtların hor, hakir bir halde Rablerinin huzuruna getirileceklerini ve Rabb'ül âleminin önce ikab sonra tard edip cehenneme atın emri ile yüz üstü sürüyerek nar-ı cehenneme (cehennem ateşi) atılacaklarını Kur'an-ı azimüşşan haber veriyor. Dünyada buldukları mevkileri ve zenginliklerinden dolayı azan, maneviyatsız, imansız, isyankâr, zulümkâr hale gelen nice kimseler vardır ki; zulümleri sebebiyle daha dünyada iken zelil, hakir olmuşlardır.

Kur'an-ı Keîm'de bu tür insanların ferd ve toplum olarak nasıl zelil olduklarını felakatlere müstahak olduklarını ibret dolu sahnelerle anlatır. Bunlardan bazıları Nemrud, Firavun, Ebu Leheb, Karun'dur. Allah bunlara maddî imkânlar vermiş, kimine hükümdarlık, kimine zenginlik vs. mal, makam şöhret gibi nimetlerin zirvesine çıkmalarına rağmen maneviyatsızlıkları, nankörlükleri yüzünden kendilerinin ve

¹ En'am:93

² Mü'min:60

³ Tin:4-5

⁴ Furkan:43-44

kendilerine uyanların zelim, rezil, alçalmış olarak dünyadan göçtükleri gibi ahirette de ne derece alçalacaklarını dehşetli manzaralar halinde Kur'an bize bildiriyor.
Bu duruma düşmekten Allah'a sığınırız. Âmin.